

Kontaktsvindel i Danmark: En voksende trussel med alvorlige menneskelige konsekvenser

COIS-analyse 2025/1
02.05.25

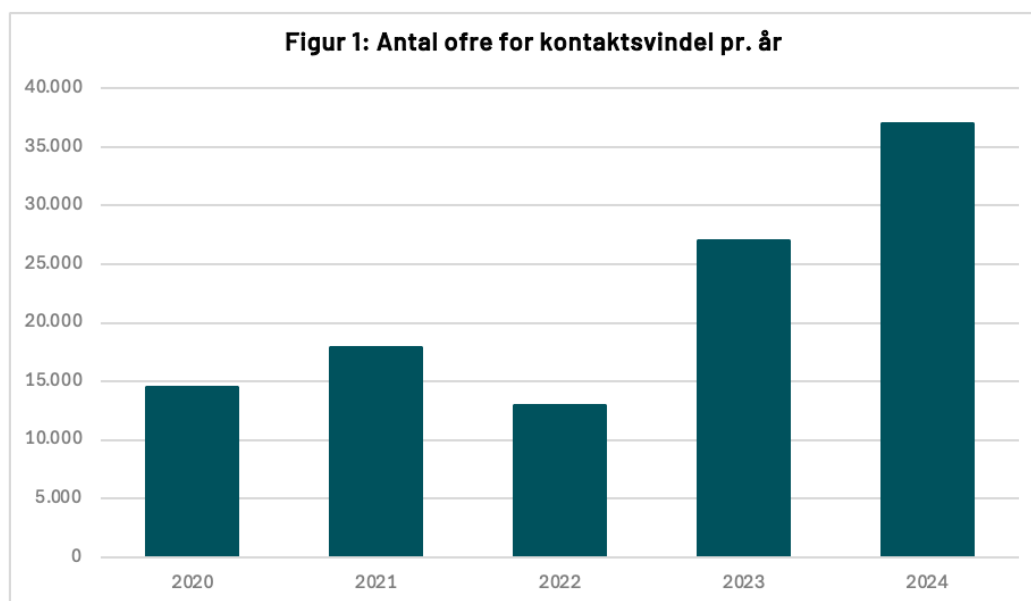
Resume

- Eksplodiv stigning i kontaktsvindel: Antallet af ofre for kontaktsvindel i Danmark er steget dramatisk fra 14.500 i 2020 til 37.000 i 2024 – en stigning på 155 procent.
- Alvorlige menneskelige konsekvenser: Kontaktsvindel kan føre til økonomisk ruin, isolation, skilsmisse, tvangsauktion og i nogle tilfælde selvmord. Ofrene oplever skam, psykisk nedbrud og en forvrænget virkelighedsopfattelse.
- Manglende adgang til hjælp: Kun 17 procent af danskerne ved, hvor de kan søge hjælp efter it-svindel, og 70,4 procent af de berørte har ikke søgt hjælp.
- Akut behov for politisk handling: Der er et presserende behov for en koordineret strategi med øremærket finansiering, klar myndighedsfordeling og adgang til specialiseret hjælp for ofre og pårørende.

1. Kontaktsvindel i tal: En eksplosiv stigning

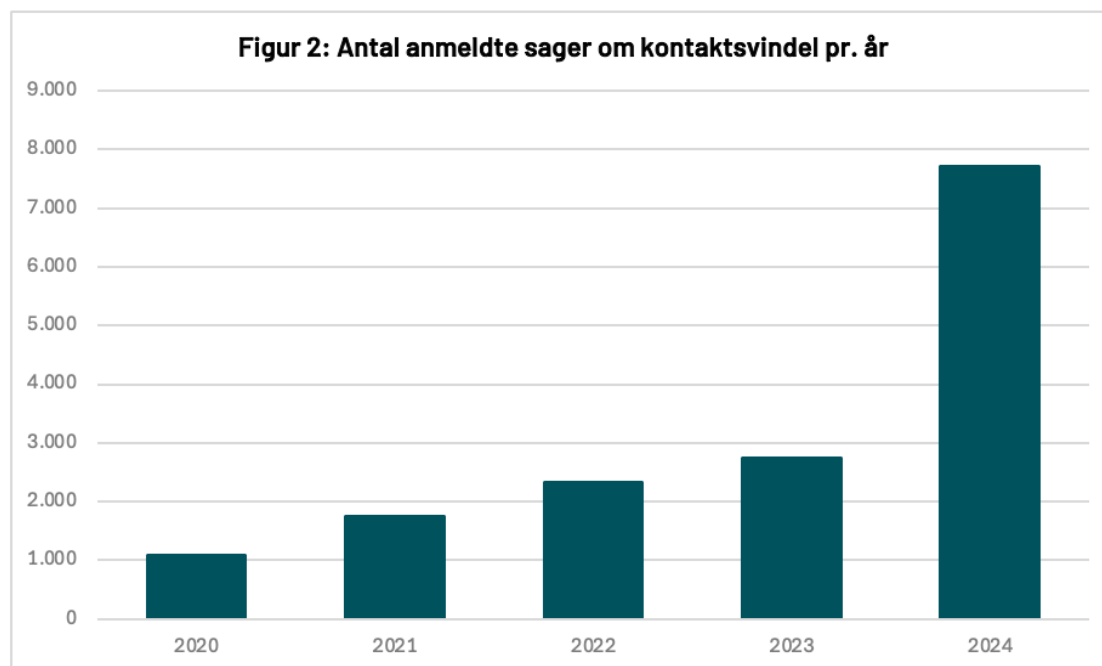
Kontaktsvindel er en form for økonomisk IT-svindel, hvor kriminelle manipulerer ofre gennem falske relationer for at frarøve dem penge. Denne form for økonomisk IT-svindel omfatter blandt andet investeringssvindel og kærestesvindel, og rammer både mænd og kvinder på tværs af alder, køn og social baggrund.

Der har de seneste fem år været en eksplosiv stigning i antallet af ofre for kontaktsvindel i Danmark. Ifølge Justitsministeriet blev 37.000 danskere udsat for kontaktsvindel i 2024 mod 14.500 i 2020. Det svarer til en stigning på 155 pct. på fem år:

Kilde: Justitsministeriets offerundersøgelser for 2005-2020, 2005-2021, 2005-2022, 2005-2023 og 2005-2024

Politiets tal viser, at antallet af anmeldelser af kontaktsvindel i samme periode er steget fra 1.091 i 2020 til 7.728 i 2024, svarende til en stigning på godt 600 procent på fem år:

Kilde: Nationalt Center for IT-Kriminalitet (2025): NCIK årsrapport 2024. En rapport om it-relateret økonomisk kriminalitet anmeldt i 2024

2. Menneskelige konsekvenser: Fra økonomisk ruin til psykisk nedbrud

Kontaktsvindel har alvorlige menneskelige konsekvenser. Ofrene oplever ofte isolation, skam og en forvrænget virkelighedsopfattelse. En antropologisk undersøgelse fra Center mod Økonomisk IT-Svindel (2023) viser, at to ud af 14 undersøgte ofre begik selvmord som følge af svindlen, mens et tredje offer forsøgte at begå selvmord flere gange.

Undersøgelsen viser også, at ofrene ofte aldrig har hørt om svindeltypen, før de udsættes derfor. De isoleres og oplever en forvrænget virkelighedsopfattelse. Mens de står midt i svindlen, er de ofte utilgængelige for almindelig kommunikation. Flere sammenligner oplevelsen med afhængighed eller narkomani. Skam er et gennemgående træk – mange tier af frygt for fordømmelse. Der er en sammenhæng mellem svindlens varighed og konsekvensernes omfang. De økonomiske tab varierede mellem 80.000 kr. og 1,5 mio. kr. Kun fire af undersøgelsens 14 ofre har meldt sagen til politiet.

3. Behov for specialiseret hjælp og politisk handling

Center mod Økonomisk IT-Svindels undersøgelse viser også, at ofre og pårørende efterlyser én samlet indgang til specialiseret hjælp til ofre for kontaktsvindel og deres pårørende, som bankerne og de etablerede brede rådgivningstilbud som Offerrådgivningen og Cyberhotline kan brobygge videre til – ligesom vi også kender til det i forhold til ofre for andre former for alvorlig kriminalitet som eksempelvis vold i nære relationer, stalking og voldtægt. Undersøgelsen viser, at konsekvenserne af svindlen forstærkes, når ofret og dennes pårørende overlades til sig selv uden noget samlet sted at få specialiseret hjælp, rådgivning i forhold til politianmeldelse og dialog med banken, gældsrådgivning, juridisk rådgivning og mulighed for at tale med ligesindede uden at blive retraumatiseret.

4. Et uafklaret ansvar og en manglende oplysningsindsats

En rapport fra Det Kriminalpræventive Råd (2024) viser, at ansvaret for forebyggelse og hjælp til ofre for IT-relateret økonomisk kriminalitet i Danmark er spredt og uklart. Der findes ingen samlet myndighed med overordnet ansvar, og det skaber usikkerhed – ikke mindst for borgerne. Kun 17,1 pct. af de adspurgte borgere ved, hvor de kan søge hjælp og støtte, hvis de har været udsat for økonomisk IT-svindel, og blandt borgere, der faktisk har været udsat for eller forsøgt udsat for svindel, har 70,4 procent ikke søgt hjælp nogen steder.

Dette billede bekræftes af Forbrugerrådet Tænks nye rapport (2025), der dokumenterer, at mange danskere føler sig utrygge og mangler viden om, hvordan og hvor de kan få hjælp i mødet med digital svindel. Det forstærker behovet for én synlig og koordineret indgang for ofre – både i forebyggende og støttende øjemed.

Dette stemmer overens med Center mod Økonomisk IT-Svindel egne fund: Manglende adgang til specialiseret og koordineret hjælp øger risikoen for alvorlige psykiske og økonomiske eftervirkninger. Danmark mangler i dag en national strategi og en samlet, permanent indgang for ofre og pårørende.

5. Konklusion: En samfundsudfordring der kræver handling

Kontaktsvindel er en alvorlig og voksende trussel i Danmark. Den påvirker ikke kun ofrenes økonomi, men har også dybtgående menneskelige konsekvenser. Der er et presserende behov for øget opmærksomhed, forebyggelse og specialiseret støtte til ofrene.

Flere europæiske lande har allerede taget omfattende politiske initiativer for at bekæmpe økonomisk IT-svindel og støtte ofre for kontaktsvindel. Både Storbritannien og Nederlandene har eksempelvis med politisk vedtagne strategier indført henholdsvis hurtig kompensation og national koordination samt traumehjælp og forebyggelseskampagner.

Danmark bør tage ved lære af andre lande og etablere en national strategi mod kontaktsvindel med øremærket finansiering, klar myndighedsfordeling samt én samlet adgang til specialiseret hjælp for ofre og pårørende. En national strategi er nødvendig for at stoppe den eskalerende svindel og minimere de menneskelige omkostninger.

Kilder

Center mod Økonomisk IT-Svindel (2023): *Kærestesvindel i Danmark. En antropologisk undersøgelse af ofre for kærestesvindel og deres pårørende*. København: Center mod Økonomisk IT-Svindel

Det Kriminalpræventive Råd (2024): *Ansvars- og rollefordelingen i forebyggelsen af IT-relateret økonomisk kriminalitet rettet mod voksne borgere*. København: DKR

Forbrugerrådet Tænk (2025): *Digital svindel i Danmark*. København: Forbrugerrådet Tænk

Justitsministeriet (2025): *Befolkningens oplevede udsathed for vold og andre former for kriminalitet og overgreb i samfundet. Offerundersøgelserne 2005-2024*

Justitsministeriet (2024): *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet Offerundersøgelserne 2005-2023. Hovedtal*. København: Justitsministeriet

Justitsministeriet (2023): *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet Offerundersøgelserne 2005-2022*. København: Justitsministeriet

Justitsministeriet (2022): *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet Offerundersøgelserne 2005-2021*. København: Justitsministeriet

Justitsministeriet (2021): *Udsathed for vold og andre former for kriminalitet Offerundersøgelserne 2005-2020*. København: Justitsministeriet

Nationalt Center for IT-Kriminalitet (2025): *NCIK årsrapport 2024. En rapport om it-relateret økonomisk kriminalitet anmeldt i 2024*. København: Rigspolitiet